Postgeschiedenis De Meern

Door Jan Sangers

Inleiding: de post was vanaf 1799 een staatsaangelegenheid. Over de periode van voor 1852 is door mij geen onderzoek gedaan. Een uitdaging om dit in de toekomst alsnog te onderzoeken.

De postwet van 1850, die de Franse wet van 1810 verving, regelde dat er postzegels **afb.1** en brievenbussen moesten komen. Door deze maatregelen waren inwoners niet meer afhankelijk van de openingstijden van het postkantoor om haar brieven te verzenden. Het duurde uiteindelijk tot aan 1870 voordat het verplicht werd een postzegel te plakken. Tot die tijd kon men achteraf door de ontvanger het tarief laten betalen. De tarieven waren afhankelijk van de afstand en het gewicht van het te verzenden stuk. Het bedrijf dat staatsmonopolie was viel onder het ministerie van financiën. Dit werd in 1915 de Administratie der Posterijen en Telegrafieën (APT). In 1928 werd het ATP hernoemd tot Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie (PTT). De door mij beschreven postale geschiedenis van De Meern begint in 1852.

Afb.1 De eerste zegels van Nederland 1852. Gedrukt door de Rijksmunt
die toen aan de Oudegracht gevestigd was. De ingang van de postzegeldrukkerij was aan de Neude

Postaal werd De Meern vanuit Utrecht bedient. In de periode 1852-1863 was het postkantoor, in Utrecht, achtereenvolgend gevestigd aan het Janskerkhof, van1863-1868 aan de Catharijnekade en van 1868-1924 Achter de Dom. Het kantoor verhuisde met de directeur mee. De post werd te voet gehaald door de toenmalige bode om deze vervolgens, te voet te bezorgen. Van deze bode-loop is het een en ander bekend. Zie **afb.2**

Afb.2 Bode-loop Vleuten via De Meern 1852.

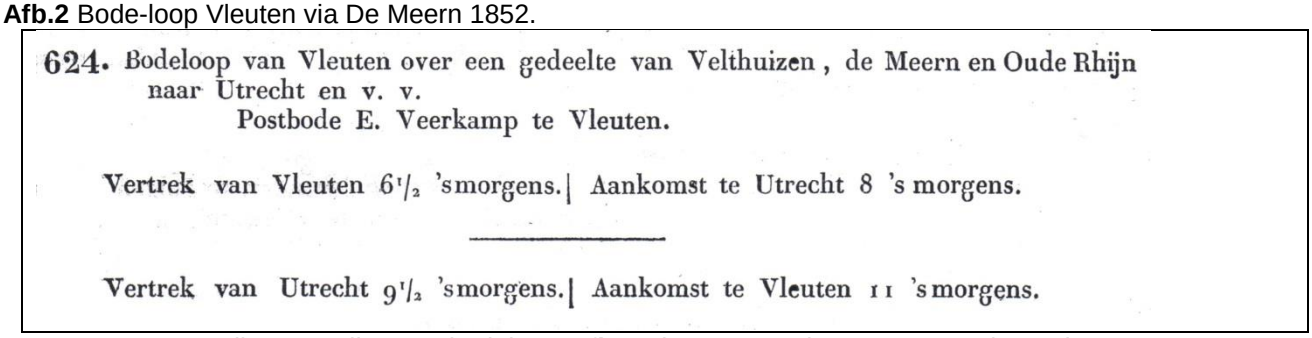

624. Bodeloop van Vleuten over een gedeelte van Velthuizen, de Meern en Oude Rhijn naar Utrecht en v. v.
Postbode E. Veerkamp te Vleuten.

Vertrek van Vleuten 6½ 's morgens. | Aankomst te Utrecht 8 's morgens.

Vertrek van Utrecht 9½ 's morgens. | Aankomst te Vleuten 11 's morgens.

De dienstregeling van bodeloop, **afb.2** Vleuten-Utrecht en v.v. per 1 januari 1852.

Er was toen nog geen bestelhuis in De Meern. Postbode Evert Veerkamp liep 's ochtends eerst naar Utrecht om daar de brieven die bestemd waren voor Velthuizen, De Meern en Oude Rhijn op te halen en die brieven op de terugweg in deze buurtschappen af te leveren. Vervolgens liep hij door naar Vleuten om daar de post te bestellen.
Natuurlijk konden tijdens zijn heenroute inwoners van de onderweg gelegen woningen hun brieven die bestemd waren voor het postkantoor Utrecht aan hem afgeven. In 1856 werd er in De Meern de eerste plattelandsbrievenbus geplaatst. De vergunning die ongetwijfeld hiervoor afgegeven is heb ik niet kunnen vinden zodat de exacte lokatie niet bekend is.
Een brievenbus in in De Meern was niet voldoende. Er moest nog een voorziening komen. Daarvoor richtte de gemeente Vleuten aan de minister van financiën een verzoek **afb.3** om in De Meern een bestelhuis te vestigen. Hierin is op 29 februari 1860 in toegestemd.

Afb.3

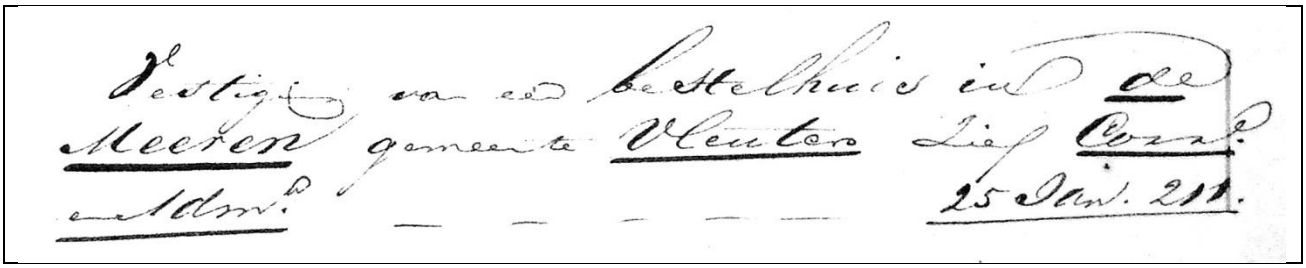

Vestiging van een bestelhuis in de Meeren gemeente Vleuten Lieg Cons. Adm.
25 Jan. 211.

In de depêches (verzendingen) voor De Meern moest het postkantoor Utrecht ook correspondentie voor Ouden Rhijn insluiten. De bestelling van Ouden-Rhijn moest gedeeltelijk door de bestelhuishouder van De Meern en de deels door de postbode Utrecht-Vleuten plaatsvinden. Daarvoor moest de postbode Vleuten-Utrecht zich 's morgens aan het bestelhuis De Meern vervoegen om de correspondentie voor zijn loop in ontvangst te nemen.

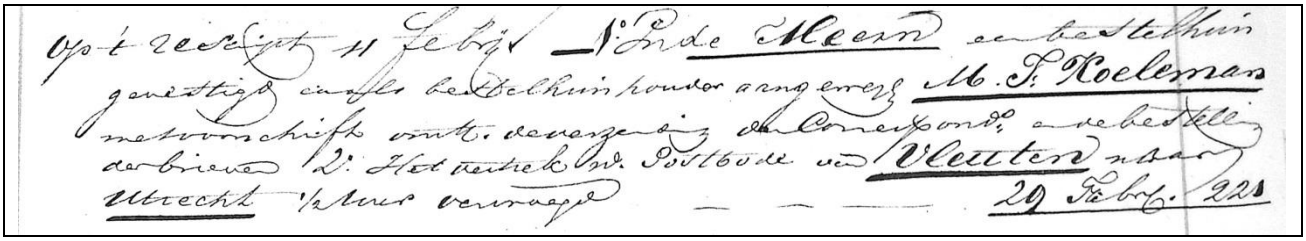

afb.4 Het voorschrift verzending en bestelling van de brieven. Hierin staat ook dat het vertrek van de postbode vanuit Utrecht met een half uur wordt vervroegd

Het is 1 maart 1860. In De Meern wordt een bestelhuis gevestigd met als bestelhuishouder Martinus F. Koeleman, 1823-1903. Geboren in Amsterdam, in 1856 getrouwd in Vleuten met Maria van der Maat. Deze man was hoofdmeester van de openbare school en van katholieke huize. Heden ten dage niet belangrijk maar in wel in die tijd. De Vleutense gemeenteraad was er aanvankelijk niet blij mee maar stemde wel toe in zijn benoeming.
De school bevond zich aan de westzijde van de gemeentetoren, waar nu de Marekerk staat. Ook de christelijke school was daar in die buurt gevestigd. Achter de gemeentetoren.

De term bestelhuis kennen we heden ten dage niet meer. Bij artikel van de postwet 1850 was bepaald, dat in de dienst van de brievenpost, in gemeenten waar geen postkantoor was gevestigd, zouden worden voorzien van een hulppostkantoor, of op een andere wijze een gelegenheid zou worden gevestigd waar gelegenheid was voor het verzenden en ontvangen van post. Hierdoor werd de mogelijkheid geopend om bestelhuizen met bestelhouders aan te wijzen. Waar ook geen bestelhuis gevestigd was, was het aan het gemeentebestuur of belanghebbende overgelaten om zich aan een nabij gelegen postinrichting te verbinden.
In 1901 stond er in Nederland nog één bestelhuis dat in de loop van dat jaar werd opgeheven.

Volgens de circulaire 432 1850, waren de bestelhuizen een onderdeel of uitvloeisel van de dienst der brievengaarders of postboden. Een bestelhuishouder was dan ook geen ambtenaar en ontving van rijkswege een jaarlijkse toelage van slechts 25 gulden.
Voor dat geld was hij verplicht om alle poststukken door te zenden of te verstrekken aan ontvangers, aangeboden stukken aan te nemen en door te sturen, ongefrankeerde brieven port te heffen enz.
De bestelhuishouder bracht de post naar een hulp- of gewoon postkantoor waar deze afgestempeld werd.
In circulaire 780 van 23 april 1870 werd tevens bepaald dat als zij strafportzegels **afb.5** moesten gebruiken deze vernietigd moesten worden door twee inktstrepen kruiselings op de zegel te plaatsen. Als u in uw collectie portzegels tegenkomt vanuit de periode 1870-1901 die vernietigd zijn met twee inktstrepen in de vorm van een kruis, niet mopperen, deze mensen konden niet anders dan de instructies volgen. Bekijk het positief en meld in uw verzameling dat de zegel is ontwaard is in een bestelhuis. Deze zijn uiterst zeldzaam, zeker op brief. Wel even uitzoeken of in die plaats wel een bestelhuis was gevestigd.

Afb.5 Eerste strafport zegels 1870, helaas kan ik geen zegel met inktstrepen tonen

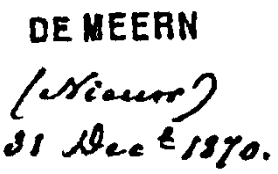

afb.6

Op 1-1-1871 wordt er ter vervanging van het bestelhuis een hulppostkantoor gevestigd. Hiervoor is een naamstempel door de post verstrekt. **Afb.6** Het is mij tot op heden niet gelukt stukken te vinden waarop dit stempel te zien is. Vervolgens is op 1-8-1885 volgens de archieven eervol ontslag verleend aan de brievengaarder Martinus J. Koeleman, zoon van Martinus F. Koeleman geboren in Vleuten 15-4-1863, wegens opheffing. De Meern zat zonder postkantoor.

Vanuit een interview met Geert Hansen in 1951 werd mij bekend dat het hoofd van de christelijke school, Gerardus van den Berg **afb.7**, door zijn leerlingen twee maal per week post liet bezorgen in de polder. In ieder geval tot aan die decembermaand in 1913. Of dat direct was na de opheffing van het kantoor in 1885 is niet geheel duidelijk. Wel dat in 1905 postbode Teunis Ligterink benoemd is als postbode voor een jaarwedde van ƒl 330,-. Hij was verbonden aan het postkantoor te Utrecht, maar woonde in De Meern. Hoe dan ook, vanaf 1885

tot aan die decembermaand in 1913 werden de postale zaken geregeld vanuit kantoor Utrecht, Achter de Dom. Hoe precies is mij niet bekend.

Afb.7 Schoolfoto uit 1904 van de Christelijke school aan de Zandweg met aan de linkerzijde meester Van de Berg

Het duurde tot 16-12-1913 voordat er weer een hulppostkantoor **afb.8** ressorterend onder Utrecht werd gevestigd. Dit hulppostkantoor was gevestigd op de Meerndijk kort bij de meernbrug. In die tijd was het een hoog huisnummer. Als ik reken vanuit mijn eigen geboortehuis vermoedelijk nummer 133 of 135. Tijdens het bestaan van het hulppostkantoor werd de kluis gestolen en later teruggevonden in een sloot in de buurt. Grote commotie in het kleine De Meern. Een echte diefstal.

Afb.8 De personele bezetting Hulppostkantoor De Meern in 1917. Chef Cees de Vries(brievengaarder) 2.Theunis van Weverwijk 3.Hannes Bauhaus 4.Jan de Vries 5.Henk van Engelen 6.Theunis Ligterink, allen brievenbestellers

Dat laatste over de nummering moet ik even uitleggen. In die tijd was De Meern eigenlijk een vreemde eend in de bijt. De Meern was verdeeld in drie gemeenten. Veldhuizen, waaronder de Meerndijk en polder Rijderscop viel en verder westelijker, richting Harmelen. Oudenrijn, vanaf de Vliet richting Utrecht en Vleuten alles ten noorden van de Oude Rijn. **afb.9** Voor 1915 was de burgemeester van Vleuten tevens burgemeester van Oudenrijn. Van 1915 tot 1925 was de burgemeester van Jutphaas ook Oudenrijns burgemeester. Vanaf 1925-1954 kreeg Oudenrijn zijn eigen burgemeester in de persoon van baron W.H. Taets van Amerongen.
De inwoners van Veldhuizen moesten hun burgemeester delen met Harmelen en voor gemeentezaken naar het gemeentehuis in Harmelen. De gemeenteraad van Veldhuizen vergaderde in het Wapen van Gouda. Op de

hoek van de Rijksstraatweg en Meerndijk. Op 1-1-1954, toen Oudenrijn en Veldhuizen werden opgeheven werd het Vleuten De Meern. De grens van Vleuten schoof op naar het noorden ruwweg tot en met de Alendorperweg en de Esdoornlaan.

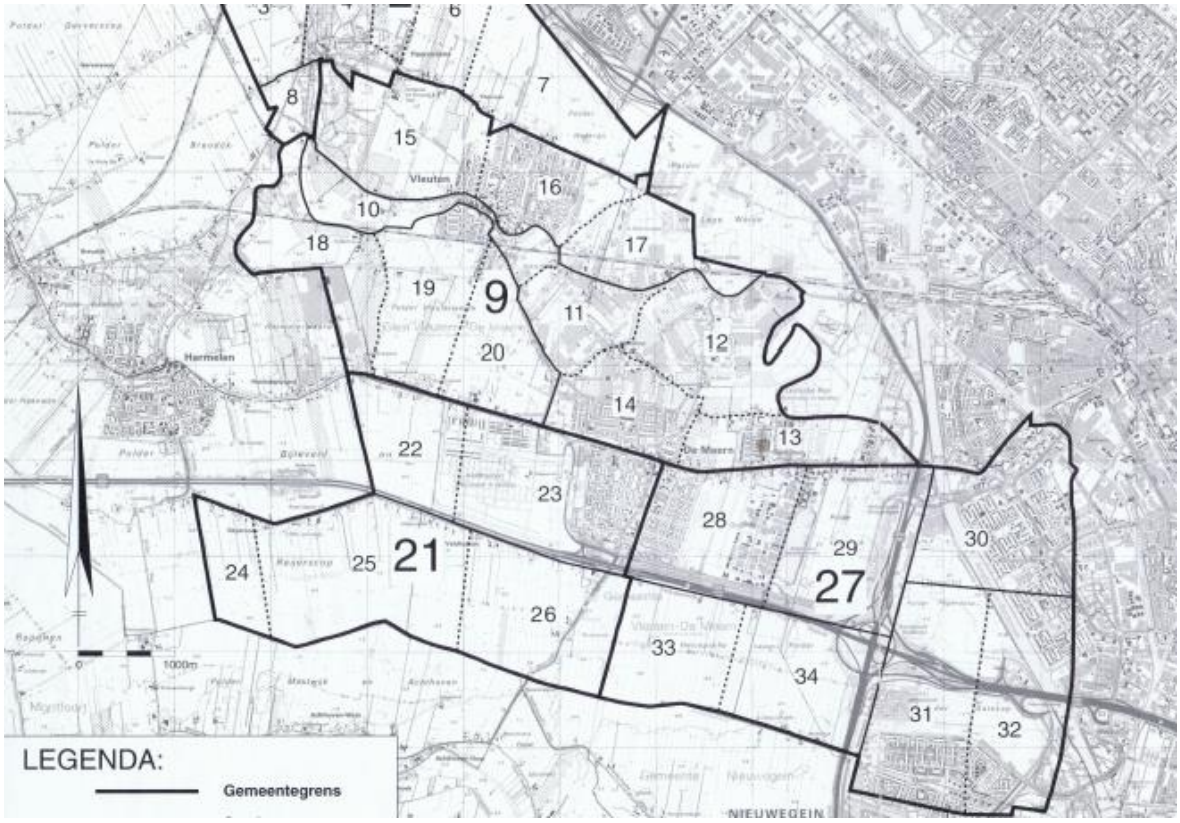

Afb 9 9 Vleuten , 21 Veldhuizen en 27 Oudenrijn

In Amsterdam en Rotterdam kwam in deze beginperiode de brievenbesteller (postbode) wel zeven keer per dag lang de deuren, ook op zondag werd er bezorgd, alleen geen zeven keer. In Utrecht was dit vijf keer per dag. Velen hadden er moeite mee dat de zondagsrust voor de postbodes werd verstoord, zodat er verzenders waren die met de pen vermeldden, “niet bestellen op zondag”. Om die reden werden vanaf 15 januari 1912 etiketten in omloop gebracht die men in een vel van 50 stuks voor 1 cent per vel kon kopen. Vanaf 1 augustus 1916 waren deze vellen zelfs gratis. Er werd weinig gebruik gemaakt van de etiketten. Daarom werd de praktijk omgedraaid. Op zondag werden alleen briefkaarten en brieven met overlijdensberichten bezorgd waarop een blauw etiket was geplakt met de tekst “bestellen op zondag”. De rode etiketten mocht men na 20 juli 1919 niet meer gebruiken afb. 10 11 12 13.

Afb 10

Afb 11

In enkele grotere steden, Amsterdam, Den Haag, Scheveningen, Groningen, Utrecht en Rotterdam, bleef de zondagsdienst actief zodat daarvoor nieuwe etiketten aangemaakt werden. Met ingang van 21 april 1940 werd deze zondagsdienst in Nederland definitief afgeschaft.

Afb.12

Afb.13

We pakken de datum weer op van de opening van het hulppostkantoor in De Meern in 1913, vanaf die datum beschikte De Meern weer over zijn eigen poststempel **afb.15**. Aan aantekeningen die op deze afbeelding te zien zijn, zien we dat dit stempel op november 1913 is uitgegeven. Op de andere aantekening die in de afbeelding te zien is staat: terugontvangen en in voorraad gehouden oktober 1926. Het naamstempel **afb.17** is op 13-12-1913 verstrekt. Er waren in De Meern twee postbestellingen per dag

Afb.14

Afb.15

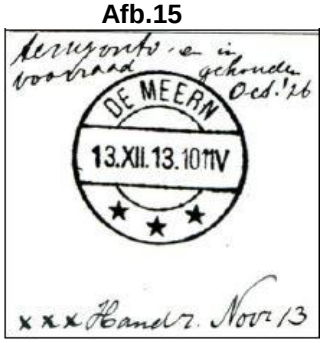

Afb.16

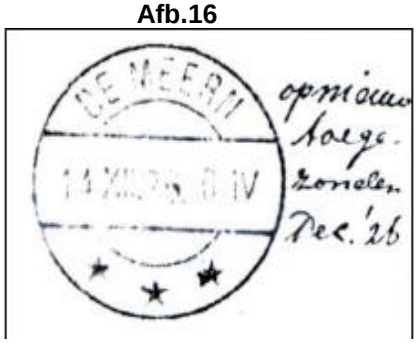

Afb.17

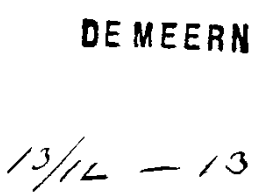

Links: vroegst door mij gevonden afstempeling De Meern van 28-december 1922. **Afb.14**

Het stempel met Romeinse maandcijfers, werd toegezonden op 12-12-1913 en terugontvangen in oktober 1926. **Afb.15**. Het stempel werd opnieuw toegezonden op 14 december 1926 **afb16.**

a. Het stempel is gebruikt in de eerste periode van 16-12-1913 tot en met 14 december 1926 (12 uurs karakters)
b. Tweede gebruiksperiode van 16-12-1926 tot 1939 (12 uurs karakters)
c. Derde gebruiksperiode van 1939 tot en met 19-11-1945 (24 uurs karakters) **afb.22**

In die tijd was het heel gewoon dat de postbode te voet de post op ging halen in Utrecht. Alleen als Theunis Ligtering de post ging halen was hij niet altijd op tijd terug. De cafés onderweg trokken hem vaak sterker dan zijn werk. Het was daarom niet ongewoon dat een boer hem met paard en wagen naar het postkantoor moest brengen.

We komen in het jaar 1926. Cees de Vries, brievengaarder, kwam te overlijden. Er moest iets gebeuren. Iemand anders zou de kar moeten gaan trekken. Er was een goede kandidaat. Echter deze was, in tegenstelling tot De Vries katholiek. Dat was een heel ding in die tijd. Om geloofsredenen vonden een aantal mensen dat deze functie in handen moest blijven bij iemand van protestante huize
Om tot een keuze te komen was het hoofd van de openbare school meester Van Maarsenveen van doorslaggevende invloed. De keuze viel op Geert Hansen hiervoor al hulpbesteller van de PTT en neringdoende in De Meern. In zijn winkel werden tabakszaken, boeken, tijdschriften, koffie en thee verkocht.

Het hulppostkantoor De Meern wordt met ingang van 1 September 1926 vervangen door een poststation, zoals officieel dat genoemd werd. Deze werd gevestigd in de winkel van Geert Hansen **afb.19 en 20**
Jaren lang heeft Van Maarsenveen van Geert Hansen omstreeks oktober nog een kistje sigaren gekregen als dank voor zijn bemiddeling om het postagentschap (postkantoor in de volksmond) in zijn winkel te krijgen. In 1936 kwam er in de winkel nog een automatische telefooncentrale.

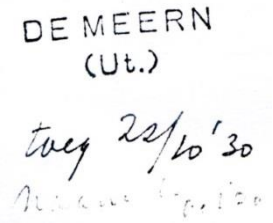

Afb.18 Op 20-10-1930 wordt er een nieuw naamstempel De Meern toegestuurd.

Afb.19 De winkel, jaren 50, met luifel is het poststation annex winkel

afb.20 Uithangbord

Nu wil het geval dat bij dit postagentschap in De Meern in de winkel van Geert Hansen ook telegrammen aankwamen. Die kwamen niet zo vaak voor in De Meern. Deze werden direct door een van de vele kinderen van Hansen bezorgd. Hulp genoeg met 12 kinderen.
In de krant van 31 augustus 1951 verscheen er vanwege het 25 jarig jubileum van Geert Hansen een interview met hem. In dat artikel staat het volgende te lezen: **afb.21.** Het interview is afgenomen door de publicist J Mijderwijk die in dienst was van het Utrechts Nieuwsblad. Helaas kon ik dit artikel waar ik een volledige kopie van heb niet terugvinden in de archieven van het U.N.

Afb.21

Morgen, Zaterdag 1 September, zal het vijf en twintig jaar geleden zijn, dat G. N. Hansen, voorheen hulpbesteller bij de P.T.T., als stationhouder van De Meern in vaste dienst kwam. Die Woensdag 4 Sept. 1926 was in tweeërlei opzicht een merkwaardige dag. Hansen had zijn vaste aanstelling en zag zijn toekomst uitgestippeld in het blijvend behartigen van onze postbelangen;

afb.22

24 uurs stempel gebruiksperiode 1939-1945

Afb.22 Diverse bedrijflogo's door de jaren heen

In de jaren 1940-1945 gebeurde er aanvankelijk niet bijzonder veel. Het leven ging zijn gewone gang en van repressie van de Duitsers was in De Meern de eerste jaren van de oorlog niet veel te merken. In 1942 kreeg de zoon van Geert Hansen, Gerard, het bevel van zijn directeur van de posterijen zich te melden in Keulen om daar als postbeambte aan de slag te gaan. Gerard was vanaf 1939 al postbode. Bij zijn "uitzending" naar Duitsland was hij 18 jaar. Gerard vond dit een waar avontuur. Hij had een goed leven in Keulen. Maar naar huis gaan was er niet bij.
Na de bevrijding dacht Gerard dan ook snel naar huis te kunnen gaan. Dat viel vies tegen. Eerst naar Koblenz waar hij werd ontluisd. Via bemiddeling aangekomen in Luik en van daaruit de volgende dag naar Maastricht. Eindelijk terug in Nederland. Toen bleek dat hij nog steeds niet naar huis kon gaan. Het gebied boven de rivieren was in quarantaine, iets waar de inwoners zelf geen weet van hadden. Om zijn ouders te bereiken heeft Gerard vanuit Hoensbroek een brief laten bezorgen via het Rode Kruis.**afb.23**
Als er lezers zijn die mij meer kunnen vertellen van wat er in de jaren gebeurd is zou ik dat graag van u vernemen. Alle aanvullende informatie is van harte welkom.

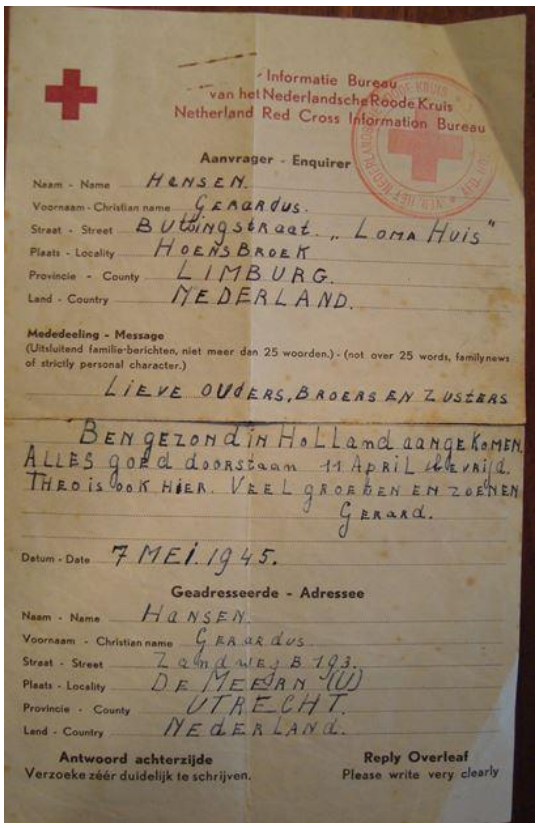

Informatie Bureau van het Nederlandsche Roode Kruis
Netherland Red Cross Information Bureau

Aanvrager - Enquirer
Naam - Name HANSEN.
Voornaam - Christian name GERARDUS.
Straat - Street BUTINGSTRAAT. „LOMA HUIS"
Plaats - Locality HOENSBROEK
Provincie - County LIMBURG.
Land - Country NEDERLAND.

Mededeeling - Message
(Uitsluitend familie-berichten, niet meer dan 25 woorden.) - (not over 25 words, familynews of strictly personal character.)
LIEVE OUDERS, BROERS EN ZUSTERS
BEN GEZOND IN HOLLAND AANGEKOMEN.
ALLES GOED DOORSTAAN 11 APRIL VRIJ.
THEO IS OOK HIER. VEEL GROETEN EN ZOENEN
GERARD.

Datum - Date 7 MEI 1945.

Geadresseerde - Adressee
Naam - Name HANSEN.
Voornaam - Christian name GERARDUS.
Straat - Street ZANDWEG B 193.
Plaats - Locality DE MEERN (U)
Provincie - County UTRECHT.
Land - Country NEDERLAND.

Antwoord achterzijde
Verzoeke zéér duidelijk te schrijven.

Reply Overleaf
Please write very clearly

Afb.23
Rode Kruisbrief verzonden van
Hoensbroek naar De Meern 7 mei 1945

afb.24

In 1942 toen er massaal jonge mensen werden gesommeerd in Duitsland aan het werk te gaan is een van de andere postbodes, Té Bouhaus, ondergedoken. De postbezorging verliep na die tijd wat moeizaam. Van wat zich allemaal afspeelde is weinig bekend. Wel veranderde de structuur. Het poststation werd met ingang van 19-12-1943 hulppostkantoor behorende tot het resort Woerden **afb.24**

Ondertussen zorgde de kantoorhouder dat de postverzorging zo goed als mogelijk verliep. Vrijwilligers waren er nodig om te de post te bezorgen. Deze vrijwilligers waren vanzelfsprekend niet op de hoogte met de voorschriften die gehanteerd zouden moeten worden. Hoe dan ook, links of rechtsom is, zover bekend, is de post al die tijd bij de juiste personen terecht gekomen.

In de oorlog speelde zich in De Meern de nodige drama's af. Zoals Sjanie Peek, die op 18-9-1943, vier jaar oud aan dysenterie kwam te overlijden **afb.25**. De gifbeker was nog niet leeg voor die familie 16 dagen later kwam de vader Gert Peek om bij een noodlottig ongeval.

Heden werd in de koren der Engelen opgenomen onze kleine lieveling

s Janie

in den leeftijd van 5 jaar.

G. TH. PEEK
H. C. PEEK —
KERKHOF

DE MEERN, 18 September 1943
Zandweg B 219 J

De gezongen Engelenmis zal gehouden worden in de Parochiekerk van O. L. Vrouw ten Hemelopneming te Oudenrijn op Dinsdag 21 September te 9 uur, waarna de begrafenis.

Afb.25

Afb.26

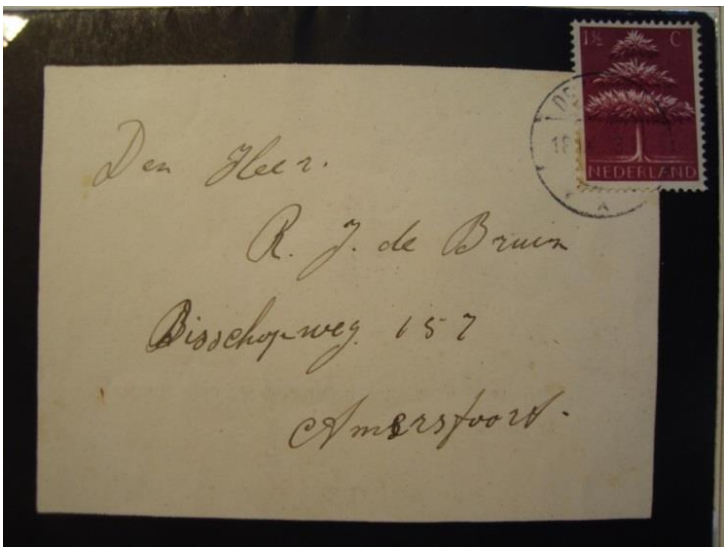

Op de rouwenvelop **afb.26** is een afstempeling te zien met een lange balkafstempeling (24 uurs karakters) van De Meern. Slecht leesbaar maar niet vreemd met deze kleur postzegels

Afb.27

DE MEERN (Ut.) 1

KBPK 5344 Opgeleverd door De Munt op 12 november 1945.

Het stempel werd toegezonden op 19 november 1945 en afgekeurd op 3 september 1968.
Gebruiksperiode van 20 november 1945 tot en met 27 oktober 1968.

Afb.28

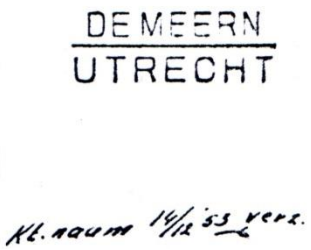

Weer terug naar de winkel annex hulppostkantoor van Geert Hansen. Het hulppostkantoor te De Meern is op 15 december 1953 overgebracht van het ressort van het postkantoor Woerden naar het ressort van het postkantoor Utrecht. **afb.28**
Hansen werd kort hierna ziek en overleed 22-12-1955. Het hulppostkantoor is daarna nog twee jaar gerund door een vervanger.
Na die tijd werd Gerard Hansen gevraagd of hij als kantoorhouder zijn vader wilde opvolgen. Er was echter een klein probleem. Een kantoorhouder moest nog steeds zelf zorgen voor een eigen ruimte om kantoor te houden. Het is 1957 en Gerard had die ruimte niet en kreeg voor elkaar dat achter de ouderlijke woning een noodgebouw geplaatst werd met de status van hulppostkantoor.

Het is begin zestiger jaren.
Grote veranderingen vonden plaats in De Meern. Er werd een nieuwe brug over de Rijn gemaakt, het café Van Straaten verdween samen met nog wat woningen en de Castellumlaan werd aangelegd. Rhenomare werd gebouwd en het Wapen van Gouda wordt gesloopt.
Al die veranderingen leidde er toe dat ook het kantoortje achter de ouderlijke woning verlaten moest worden. Het is 1963 en aan de Taets van Amerongenlaan, achter de boerderij van Oostveen **afb.29**, wordt wederom een noodgebouwtje neergezet. In die tijd en ook al daarvoor ging alle post naar het station Vleuten waar het met de trein verder verzonden werd. Deze post werd per fiets, later per bakfiets naar het station gebracht. Vanuit Vleuten ging de post eerst naar Leiden of Utrecht om vandaaruit verder verzonden te worden.

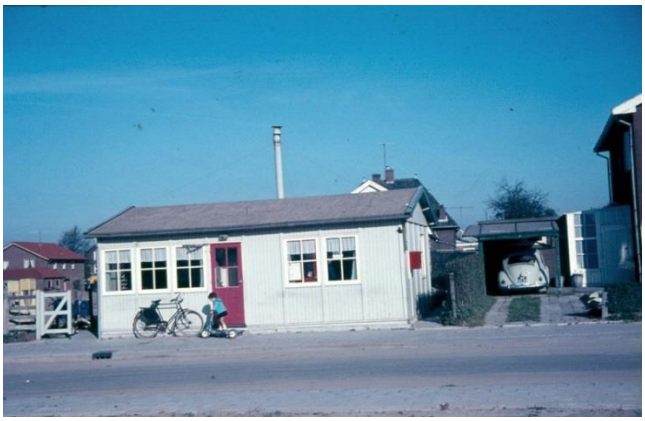

Afb.29 Hulppostkantoor Taets van Amerongenlaan omstreeks 1964

Gerard Hansen wist het niet precies meer wanneer, maar lange tijd moest hij iedere zondag naar Vleuten om de post op te halen bij het station **afb.30**. Er was in De Meern één klant die een zondagskrant las. Die werd dan ook keurig bezorgd bij die mevrouw. Je deed dat als kantoorhouder, het hoorde er immers gewoon bij.
Vanaf de zestiger jaren ging de post naar het kantoor Woerden en voor het eerst was er de beschikking over een auto.

Afb.30 Station Vleuten dertiger jaren

De volgende stap kon gemaakt worden. Plannen werden gesmeed om te komen tot een definitief kantoor. De Meern was intussen fors uitgebreid en men was toe aan een kantoor dat voldeed aan wat je nodig zou hebben. Voldoende ruimte voor de postbodes om te sorteren, loketten om de klanten goed te kunnen helpen en een kluis om waardevolle spullen veilig te kunnen opbergen. Ook was er oog voor de werkplekken zodat er voldoende ruimte was voor alle medewerkers.
We schrijven 5 april 1966 Het nieuwe hulppostkantoor werd geopend aan de Oranjelaan nummer 20 **afb.31**. De rechterzijde, aan de Kalverstraat werd ingericht als hulpsecretarie van de gemeente.

Afb.31 Zicht op het postkantoor vanaf de Oudenrijnsingel 1966

Postbodes werden in die tijd nog steeds direct betaald uit de kas van het kantoor. Dat betekende dat de kantoorhouder verantwoordelijk was voor de kasstroom, geen eenvoudige taak. Om alles vast te leggen werden er ook betaalopdrachten via de Postcheque en Girodienst **afb.32** ingevuld. Later, toen er een besluit gevallen was dat iedereen een eigen rekening moest hebben waar de salarissen op gestort zouden gaan worden was er veel weerstand. Bij de meeste postbodes was het gebruikelijk om op het eind van de week met elkaar een borrel te gaan drinken en soms wat meer. Het salaris werd lang niet altijd direct aan moeder de vrouw afgegeven. Het fietsengeld ging er sowieso aan. Het is midden zestiger jaren en deze weerstand was niet alleen bij de post. Vele bedrijven maakten hetzelfde mee.

Afb.32

DE MEERN 3

OBPK 0310 Vervaardigd door Numerofa in oktober 1966.

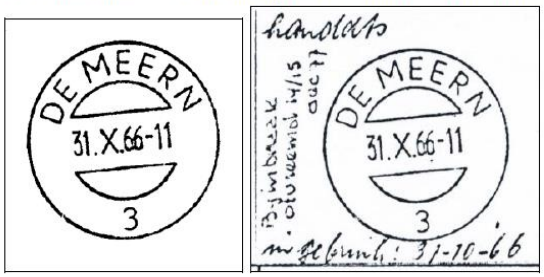

afb.33 De laatste stempels die naar De Meern verzonden werden had tevens een andere fabrikant. In plaats van De Munt is het bedrijf Numerofa de leverancier geworden . Deze firma was in Amsterdam gevestigd.

In diezelfde zestiger jaren en begin 70 ging het er soms wel erg gemoedelijk aan toe. Een van de postbodes presteerde het zich ziek te melden om vervolgens in het zicht van het postkantoor een woonhuis op te schilderen. Niemand die hem daarvan belette. Zo ging men met elkaar om. Een vriendenclub.
De regels, vastgelegd in allerlei dienstcirculaires, waren duidelijk. Toen b.v. de ouderdomsrente via de Giro uitbetaald werd waren er bewoners die nog geen Giro hadden. De postbode kwam aan de deur met een kwitantie waarmee dat bedrag aan het postkantoor kon worden opgehaald. Er was tenminste één bewoner die dan tegen de postbode zei, “ik heb hem ondertekend”, neem morgen het geld voor me mee. Dat gebeurde dan ook. Ach, een dorp, ons kent ons, maar het was duidelijk tegen de regels
In die tijd kregen de postbodes ook de opdracht dat wanneer er postzegels niet afgestempeld waren in de hoek van de postzegels een streep te zetten en niet een kruis zoals dat voorheen gebeurde. Duidelijk mogen zijn dat lang niet iedere postbode zich hieraan hield. Kennelijk wilde men in die tijd toch enige rekening houden met de verzamelaars.

Afb.34

Op 1-10-1977 werden hulppostkantoren De Meern en Vleuten overgebracht van het ressort van het districtspostkantoor Utrecht naar het ressort van het postkantoor Woerden **afb.34**.
’s Nachts moesten postbodes gaan sorteren in Woerden. Dat was geen populair werk. De postbodes uit de Meern en Vleuten sorteerde de post voor de gebieden zoals Kamerik, Zegveld en Kockengen. De postbodes uit Woerden sorteerde de stad zelf. Dat sorteren was gebaseerd op echte kennis. Men kende de looproutes, zodat de post op loop gesorteerd werd. Daarvoor kreeg men ook een korte opleiding. Vandaag de dag blijkt dat er weinig of geen kennis is in die tak van sport. Sorteermachines kunnen dit niet. Voor een deel van de te bezorgen post is het niet vanzelfsprekend hoe huisnummering verloopt.

Ging er vroeger nooit wat mis? Natuurlijk wel. In parkflat Reijngaarden ging de postbode met de lift naar de bovenste etage om vandaaruit, steeds verder naar beneden de post te bezorgen. Het gebeurde meer dan eens dat tijdens het omhooggaan van de lift, deze stopte op een andere etage, omdat iemand op de liftknop gedrukt had. De postbode deed de post in de bus in de veronderstelling dat hij op de bovenste etage begonnen was. Moest de postbode weer terug en aanbellen bij iedereen omdat de post niet bij de juiste persoon terecht gekomen was.
Ook gebeurde het af en toe, bij harde wind, dat post de Oude Rijn inwaaide. Jammer, maar die werd dus niet bezorgd.

De vele reorganisaties hadden hun weerslag op het werk. Stonden de postbodes in eerste instantie in dezelfde ruimte als waar de loketten zich bevonden, moesten de sorteerwerkzaamheden gedaan worden in een afgesloten ruimte. Dat was nog een veiligheidsmaatregel. De postbodes mochten niet meer in de ruimte komen waar de loketten zich bevonden. Er was een strikte scheiding. In 1977 kwam de opdracht de werkzaamheden te verplaatsen naar de Mineurslaan in Utrecht. De Meernse postbodes voelde daar niets voor. Co Swartze, een van de postbodes stelde voor om het voormalige gebouw van Koedam tegels aan de Meerndijk, naast de huidige Jumbo, te huren. Dit idee werd gehonoreerd zodat men niet op en neer hoefde naar Utrecht. Iedereen

gelukkig, althans de Meernse postbodes. Vanaf 1 oktober 1977 vielen de postbodes onder de directie van Utrecht. Het postkantoor bleef onder directie van Woerden.

01-04-1982 Wijziging van het hulppostkantoor met bestelling in een bijpostkantoor met bestelling, dat voor de postdienst blijft ressorteren onder het hoofdpostkantoor Woerden.
24 januari 1992 was er een gewapende overval op het postkantoor. Op 6 februari volgde de tweede gewapende overval. Vervolgens volgde op 5 maart de derde gewapende overval. Hiermee was de ellende voor de medewerkers nog niet achter de rug. Op 7 april was het voor de vierde keer raak. Een traumatische periode voor de medewerkers. Op19 mei volgde nog een poging tot overval. Dit maal werd de overvaller gepakt. Diezelfde dader bleek ook de andere overvallen op zijn geweten te hebben. Gelukkig zijn er bij die overvallen geen gewonden gevallen.

De jongste geschiedenis, overgang naar TPG in 2002, 2006 TNT en vervolgens in mei 2011naar Post.nl leidde ertoe dat het beroep van postbode uitstervende werd. O.a. uit concurrentieoverwegingen en de afnemende poststroom ging men over naar de functie van postbestellers.
Het centraal sorteren op loop is minder effectief dan voorheen, toen dat door de postbodes gedaan werd. Dat leidde ertoe dat er het nodige fout ging. Je kunt het de postbestellers nauwelijks kwalijk nemen. Een van de huidige instructies is dat men het poststuk dat op huisnummer aangeleverd volgens de sortering, ook in die brievenbus moet. Is men b.v. in de ene straat op dat nummer en de brief is bestemd voor een andere straat wordt de post gewoon in de verkeerde bus gedaan. Je mag verwachten dat als je een brief verzend dat deze op het juiste adres terecht komt.
Vooral met subnummers gaat er veel mis in de bestellingen. In combinatie met de eisen dat men een beperkte tijd krijgt per wijk voor de bezorging en de magere betaling kan je niet die kwaliteit verwachten die onze vertrouwde postbodes leverden. Toch, als consument, verwacht ik wel die kwaliteit van bezorging die vroeger zo gewoon was.
Ondanks deze problemen die zich vooral in de beginperiode van Post.nl voordeden is er verbetering te bespeuren. De klachten die zich in 2011 en 2012 openbaarde zijn duidelijk afgenomen. Af en toe krijg ik nog wel post in mijn bus die voor een geheel ander adres bestemd is. Een teken dat een aantal bestellers echt niet op de enveloppe kijken of de bestelling wel in die bus thuishoort.

De laatste stap was het sluiten van het postkantoor in 2011 en het overdragen van deze taken aan een postagentschap bij boekhandel Kees Visscher op het Mereveldplein.
De wereld is voorgoed veranderd. De digitale wereld leidt ertoe dat er steeds minder post verzonden wordt. Dat dit in schril contrast staat met de uitgifte van postzegels is merkwaardig. Tenzij je je realiseert dat de verkoop van postzegels voor Post.nl nauwelijks nog iets te maken heeft met de postale volumes. Het is handel.
Hiermee eindigt mijn verhaal. Het verhaal is nooit af. De tijd en ook de post gaan immers gewoon door.

Noot: Met opzet zijn een aantal belangrijke postale zaken nu niet beschreven. Het volgende artikel zal de postgeschiedenis van Vleuten behandelen. Vleuten en De Meern zijn postaal aan elkaar verbonden en sommige gebeurtenissen, zeker in het begin van dit artikel, zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Zaken, zoals invoering postcodes en ontstaan van sorteercentra worden bij Vleuten meegenomen.

Bronnen: Website Nederlandse academie voor Filatelie, Genealogie sites, Historische vereniging Vleuten, De Meern en Haarzuilens. Museum voor communicatie, weblog en belangrijke data en stempels C. Jansen, Poststempels van Nederland door O.M. Velinga. Met speciale dank aan de heren Hansen en Swartze, respectievelijk kantoorhouder en postbode in De Meern en in het bijzonder de heren Bosman van de historische vereniging Vleuten De Meern Haarzuilens, Ad de Goede die vanuit zijn expertise belangrijke historische gegevens geleverd heeft. Al deze hulp heeft ertoe bijgedragen dat dit artikel in een juist historisch kader geplaatst kon worden.

Naam en adres op deze scan onzichtbaar gemaakt